SỐ THỨ 1412 — NGÀY THỨ HAI 13 FEVRIER 1922 — NĂM THỨ MƯỜI

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 111

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

MỖI SỐ : 0$02

ANNONCES

Décomptons à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 068 de large.

Une seule insertion . . . . . 0$50 le c/m

Par contrat annuel

Par contrat et par insertion . . . . . 0$36 le c/m

Réclame dans la 1re page . . . . . 2$ le ligne

Annonces judiciaires et légales: 1$50 le c/m

On traite à forfait pour les cas importants.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

F.-H. SCHNEIDER, Fondateur
NGUYỄN-VĂN-VĨNH, Directeur gérant

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

SOUSCRIVEZ A L'EMPRUNT INDOCHINOIS EN PIASTRES

MUA QUỐC-TRÁI ĐÔNG-PHÁP TÍNH BẰNG BẠC

宣買東法幣照債公法幣元銀

Ai là chẳng sốt-sắng mà mua trái-phiếu?

Mấy bữa nay, chẳng ngày nào là ta không được nghe những tin tức về việc quốc-trái, khiến cho con người dù có tính nguội-lạnh đến đâu cũng phải săng-sốt về việc mua quốc-trái sáu triệu đồng này. Gần thì ông Cucherousset và ông Vinh đi khảo-sát miền Bắc-bộ Trung-kỳ gởi điện-tín về nói đồng bào ta trong ấy ai nấy đương cầu nguyện cho đoàn đường Vinh-Đồng-hà chóng làm xong, vì đường hỏa-xa ấy làm xong thì chỗ nào ruộng đất phì-nhiêu sẽ trở nên là những nơi giồng giọt lớn, chỗ kia địa thế tiện lợi sẽ trở nên là những chôn buôn bán to. Xa thì sở Vô-tuyến-điện Bordeaux ngày ngày tóm thuật cho ta biết những bài của các nhà báo ở bên Thượng-quốc bình phẩm về cuộc công-thái lần thứ nhất của chánh-phủ Đông-pháp ta thiết lập ra. Báo thì khen ngợi nhân dân Đông-pháp đã biết nhiệt-thành về việc công-lợi công ích, báo thì tán-dương cái nền kinh-tế của Đông-pháp ta đã thấy một ngày một thêm phát đạt mở mang. Ôi! làm dân một nước, ai là người chẳng muốn bồi đắp cho cái tinh thần-ái của giống nòi, bênh vực cho cái thanh giá của xứ sở. Đã muốn như thế, thì ai là chẳng nhiệt-thành mà mua trái-phiếu cuộc công-thái lần này, cho thỏa tấm lòng đồng bào mình mong đợi, cho khỏi phụ những lời dư-luận ở bên Thượng-quốc ngợi-khen.

Huống hồ cuộc công-thái này, chẳng những cái mục-đích nó đã là cốt lợi cho nước, lợi cho dân, mà cái thể-lệ nó lại là lợi riêng cho người có tiền biết dùng đồng tiền một cách có ích nữa. Một cuộc công thái mà lại thành ra một cuộc đánh số, mười phần chắc cũ mười. Bỏ năm mươi đồng mua phiếu, cái vận mà tây ra, thì có nghìn có vạn; cái vận có đến lắm nữa, cũng được thành nhất bội nhị kia mà. Vậy ai là chẳng săng-sốt mà mua. Có nhiều thì mua nhiều, có ít thì mua ít.

Thực từ xưa đến nay, chưa có cuộc công-thái nào được lợi đủ đường như thế. Mua trái-phiếu mà lợi cho phần riêng mình, lợi cho tinh thần-ái của giống nòi mình, lợi cho nền kinh tế của quốc-dân mình, lợi cho cái thanh-giá của xứ-sở mình, thì phàm người có đồng tiền mà là người đáng có, người làm dân mà hiêu cái đạo làm dân, ai chẳng săng-sốt sắp tiền sẵn để mua cho cực nhiều trái-phiếu ấy?

B. Q.

TUỔI XUÂN XANH

Trong một năm qui nhất là mùa xuân, trong một đời người qui nhất là hồi trai trẻ, cho nên người ta thường gọi tuổi trai trẻ là tuổi xuân xanh. Cái tuổi ấy tợi làm sao mà qui? là vì người ta đương cái tuổi ấy, tinh thần còn đương thanh sáng, chí ý còn đương chuyên nhất, không có cái gì hệ lụy, chưa phải cái gì bó buộc, như một sợi tơ trắng, chưa có một vết nhơ bẩn gì; lại đương lúc khí lực sung túc mạnh mẽ là thường, không biết cái gì là cái lo, chưa thấy cái gì là cái sợ, trông trượng như một người vô-sĩ sắp xuống trường quyết đâu, vui vẻ thay, bạn-bạn thay! mà vững lòng thay! Song, cái tuổi ấy qui nhất trong một đời người mà cũng lại nguy hiểm nhất trong một đời người; một sợi tơ trắng kia, nhuộm đỏ thì hóa ra đỏ mà nhuộm xanh thì hóa ra xanh; đương lúc có cái sức vô-địch trong mình, càng hăng hái nóng nảy bao nhiêu thì càng nông nổi nhẹ-nhàng bấy nhiêu; nếu không biết khéo dùng thì cái sức mạnh ấy nó trở thành ra một lưỡi gươm sắc để mình tự đâm mình, một thứ tên độc để mình tự bắn mình, cái khí lực sung-túc mạnh mẽ của mình càng để đưa mình vào nơi trụy lạc, mà đã trụy lạc một lúc đó tức là trụy lạc cả một đời; nguy-hiểm biết đường nào! Muốn giữ trọn được cái cuộc đời qui báu của mình mà không đến nỗi thành ra cuộc đời nguy hiểm thì cái tuổi xuân xanh ấy chính là lúc người ta phải giới thận hơn nhất trong cả một đời.

Trước hết là phải khắc-chế tư-dục. Người ta ai cũng có dục-vọng; vì có dục-vọng mà người ta ở trên thế giới phàm trăm sự nghiệp mới một ngày một phát đạt thêm lên; cho nên cái dục vọng chánh đáng của người ta giá-trị rất lớn; còn đến những kẻ tinh tham tàn tệ, mê đắm về cái nết tà dâm, thế gọi là tư-dục. Những hiền-nhân quân-tử đời xưa lấy tư-dục làm cừu-địch với đạo đức mà cổ làm cho tắc gốc lập nguồn, tức là dạy người ta khắc chế cái tư dục đó. Trong lúc trai trẻ nên có một cái chí hướng nhất định, thường để bụng về cái dục-vọng cao xa, hoặc có khi vui tai thích mắt, thấy cái mầm tư-dục nó nảy ra, thì phải có nghị-lực nhổ tiệt ngay nó đi, đừng để nó tư-man mọc lên được; như nghe người ta chơi bời phóng túng, tức thì có bụng ham vui, thấy người ta ăn mặc thỏa thuê, tức thì sinh lòng hám tiện, thường-tình ai chẳng như thế; mà cái tư-dục ấy nó hoành-hành được hay là không thì tùy theo cái công-phu khắc-chế của mình mạnh hay là yếu; nếu không công phu khắc-chế, thì chẳng ma sắc thần men nó quyến dũ, cũng làng chơi tuồng bọm nó rủ rê, đường quang chẳng đi, đâm quàng đường rậm, sa cơ một bước, đi hối trăm năm, phải sợ mới được.

Thứ nữa là phải cẩn-thận chơi bạn. Người ta không ai là không có bạn, mà bạn không phải toàn gặp được người hay. Đức Khổng-tử có nói: « Ba thứ bạn ích cho mình; ba thứ bạn tổn cho mình; bạn thẳng, bạn thực, bạn kiến-văn nhiều là bạn ích cho mình; bạn gian giảo, bạn mềm khéo, bạn siểm ninh là bạn tổn cho mình. » Tục-ngữ ta cũng có câu: « gần mực thì đen; gần đèn thì rạng. » Mình đối với bạn tuổi ngang nhau tâm chí hợp nhau, lúc vui lúc buồn có nhau, không mấy ngày không cùng nhau tiếp cận, cảm hóa thực mạnh không gì bằng: nếu không phải người thiện loại mà dẫn dụ ta làm xằng, thì hại biết đến đâu mà kể! Trong lúc trai trẻ, duyệt lịch chưa thâm, tính tình chưa định, mới bắt đầu vào trường giao-tế, bạn ích cho mình thì ít mà bạn tổn cho mình thì nhiều, lựa chọn càng nên cẩn thận lắm mới được.

Thứ nữa là phải giới trừ ngạo-khí. Trong buổi trai trẻ, ý khí hung hăng, thường dễ sinh cái tính kiêu ngạo, mà cái tính kiêu ngạo về đường tiến đức tu nghiệp, thật có cái chướng ngại rất to. Cái đức nghiệp của người ta không biết thế nào là hạn lượng, cái công phu tu-tiến cũng không biết đến đâu là cùng; nếu ta có cái kiêu ngạo, thì điều gì của mình cũng tự đắc là hay cả, điều gì của người cũng cho là dở cả, không bao giờ thì tâm tài được điều hay của người, sửa đổi được điều lỗi của mình, thì đức nghiệp còn mong gì tu tiến được; còn đến cái cách cùng người giao tiếp đừng phùng nghênh siểm-mi ai thì chớ, nhưng cái lễ ỷ khiêm cung từ tốn vẫn là hay; nếu ăn nói nhỏ nhăng, đi đứng lắc các, để đến nỗi người ta chán, người ta ghét, người ta chê cười, đối với sự-nghiệp tương lai của mình rất là có hại. Đức Khổng-tử nói: «có tài tốt như ông Chu-công mà kiêu và lận cũng chẳng ra gì, » là nên giới trừ cái ác tập ấy mới được.

Ôi! cái sự nghiệp nhất sinh của người ta quan hệ từ lúc trai trẻ; muốn nuôi được một cái nhân-cách hoàn-toàn, thành được một hạng nhân-tài hữu dụng, còn cần phải có bao nhiêu là những đức tính tốt, tập quán hay; những kiêu ngạo với tà dâm là cái thông bệnh của bọn thiếu niên thường hay mắc phải, mà chơi bạn không cẩn thận lại là cái nguyên-nhân để cho hai cái ác-dịch ấy nó truyền nhiễm vào; giữ được mấy điều đó thì mới gây được những đức tính tốt, những tập quán hay, mà sự nghiệp sau này mới mong có thành tựu được. Hỡi các cậu thiếu niên ta! xin phải nhớ rằng cái tuổi xuân xanh là một cuộc đời qui-báu nhất của mình mà cũng là một cuộc đời nguy hiểm nhất của mình, hay dở nên hư là ở các cậu đấy.

P.

ÂU CHÂU BIẾN TÍN

HAVAS

Paris, ngày 9 Février 1922

Ngoại-tướng Pháp

M. Lencouzarème được nối lưu.

Ngạch quan Cai trị

M. Lopeyrome và M. Foubrelde được thăng chức quan Cai trị.

Cuộc hội nghị Washington

Bản giao-ước làm trừ nước Nhật không phải tuân theo điều khoản trong giao ước về Thái-bình-dương thì chỉ lãnh trừ có địa hạt nước Nhật-bản là nơi người Nhật được phép xây thành lấy, còn những nhượng địa của nhật-bản thì phải tuân các khoản hạn chế nói trong bản giao-ước của hội đồng.

VÔ TUYẾN ĐIỆN

Bordeaux, ngày 11 Février 1922

Cuộc hội-đồng Gênes

Bức ân-văn của chánh-phủ nước Pháp gởi cho chánh-phủ nước Anh ngày 23 Janvier hôm đã tuyên-bố cho công chúng biết. Cứ như bức ân-văn ấy, thì cái lý-thuyết của Pháp có thể tóm lược làm sáu mục: Nếu chánh-phủ Quá-kích không ưng thuận những điều khoản trong lời của Hội-quốc định quyết tại hội-đồng Cannes ngày 6 Janvier, thì chánh-phủ Đại-pháp không đến dự cuộc hội-nghị Gênes. Liệt-quốc không được bàn đến những bản hòa-ước hiện các nước đã ký với nhau xong rồi. Hội đồng tôn trọng cái quyền tối-thượng của liệt-quốc nhưng không phải là hội-đồng không được can dự đến việc trong nước [illegible] phủ nước Nga không đủ luật-pháp mới, thì chỉ có những tòa án không thuộc về quyền nước Nga mới được xét các việc của người ngoại-quốc mà thôi. Các nước có thể lập giao-ước riêng để bảo-toàn địa-hạt lẫn của nhau. Sau cùng, nay muốn soạn một cái chương-trình của hội-đồng về các vấn đề tài-chính kinh-tế, thương-mại, và vận-tải, thì liệt-quốc phải dự-bị ba tháng trước mới có thể hội-nghị được.

Cuộc hội-nghị Washington

Hôm thứ năm quan Giám-quốc Harding, và quan thủ-tướng Hughes đã tiếp quan Sarraut và quan Jusserand. Quan Sarraut đã tỏ bụt quan Giám quốc và quan thủ-tướng. Các ngài chuyện trò với nhau rất là ôn-tồn. Quan Sarraut nói rằng ngài lấy làm vui lòng [illegible] nghị Washington là một cuộc hội-nghị rất quan-hệ cho hạn tình. Quan Harding và quan Hughes cảm tạ phái-bộ Đại-pháp đã đến dự hội-đồng, và tỏ tình thân-ái với nước Đại-pháp. Hai ngài có nói: Trong khi nghị-luận đã có khi các phái-viên phải tranh biện hoặc bình-phẩm rẻ mọi việc, nhưng cái tình thân-ái của nước Hoa-kỳ đối với nước Pháp bao giờ cũng mạnh mà không-khí, không khi nào phai nhạt được.

Hoàng-tử nước Anh ở Pháp

Hoàng-tử Georges là con thứ ba vua Anh đi tàu *Brgong* đã tới Marseille sáng hôm thứ sáu. Hoàng-tử sẽ đi Paris.

Quốc trái Đại-pháp : 3 %/ 57,97; — 4 %/ 1918 64,25. — 5 %/ 78,28 — 5 %/ 1920 92,75. — 6 %/ 1920 94.

Bordeaux, ngày 12 Février 1922.

Cuộc hội-nghị Gênes

Báo *Temps* nói rằng chánh-phủ Londres cũng có ý muốn hoãn cuộc hội-nghị Gênes lại.

Cái chánh sách của chánh-phủ Quá-kích

M. Hoover có đăng trong các báo một bức thư nói rằng các cơ-quan của chánh-phủ Quá-kích lấy tiền của Hoa-kỳ, giả dạng cứu trợ cái nạn cơ-cầu, nhưng kỳ thực là để cổ-động cái chủ nghĩa Quá-kích. M. Hoover có kể mấy cái tang chứng về việc ấy, đại khái như một hội cổ-động chủ-nghĩa Quá-kích ở Chicago.

Chiến hạm Hoa-kỳ tại Pháp

Thiết giáp hạm « *Jean Bart* », tuần-dương hạm *Edgard-Quinet*, phòng lôi đỉnh *Blesso* với pooug lôi đỉnh *Cimetierre* đã được mệnh-lệnh đến sáng chủ-nhật này thì sẽ ra vịnh Jean và đi đón Vellefranche để đón chào đội chiến-hạm của nước Hoa-kỳ.

Quốc-trái Đại-Pháp. — 3 %/ 58. — 4 %/ 1918, 64, 25. — 5 %/ 78, 25. — 5 %/ 1920 92, 75. — 6 %/ 1920 94.

Có tiền mà giữ một chỗ không tìm cách để làm, cho sinh sôi nảy nở ra ấy là có tội với nước nhà đó, vì trong nước hiện đương cần đến tiền để làm đường xe-lửa, xe-lửa mà làm xong thời suốt dân gian đều được giàu có thịnh vượng.

Cái vấn đề nha-phiến ở Trung-hoa

Hội « *Association Interationale Anti opium* » ở Bắc-kinh có thông-tư một bức thư sau nầy về cái vấn-đề nha-phiến ở Trung-hoa:

« Cứ theo như tin tức của bản-hội tiếp được thì hiện-tình về cái vấn-đề nha-phiến, và chất *morphine* ở Trung-quốc nay càng thêm nguy-hiểm, đã được tỏ cả. Cứ như lời trình của nhà thương-chính Trung-hoa về quyển-thứ ba năm 1921, thì số nha-phiến nhập-cảng Giao-châu cũng được 35 tạ nha-phiến Ba-tư, và 1 tạ 20 catti-nha-phiến Taiwan. Từ năm 1913 đến giờ, số nha-phiến nhập cảng được đến bẩy phiên là nhiều nhất. Số nha phiến nhập cảng trong năm 1918 được là 33 tạ. Về năm 1919 số nhập cảng chỉ có 7878 tạ mà thôi, mà trong năm 1920 thì không có chất nha-phiến nào nhập cảng cả. Năm 1921 phép cũng được 36 tạ, là vì người ta sợ Nhật-bản bỏ cái độc quyền buôn nha phiến thì giá nha-phiến hạ xuống chăng, nên về tháng Mars 1921 ở Dai-an có phát mại đi rất nhiều nha phiến. Song nha-phiến nhập cảng nhiều cũng không hại hằng số nha-phiến lưu tệ.

Người ta xét ra ở trong-quốc có một đảng buôn nha phiến lớn quá. Nha-phiến bào ở Tế-nam, một phần thì bán ngay cho người Nhật, một phần thì nhờ hội *Men. Ming Company* bán hộ. Hội ấy là một hội của người Nhật bản, hội có nhiều cửa hàng lớn và cửa hàng nhỏ ở đấy. Nha-phiến hội ấy đem bán hộ có xảy ra việc gì bất ngờ, thì đảng-hoàn lại phải chịu. Càng xa cửa bể thì giá bán càng cao. Một bánh bốc cân ở Thanh-đảo bán 225 đồng; ở Tế-nam phải bán 240 đồng; ở Nam kinh bán 299 đồng.

Nha-phiến bán lậu ấy không phải ở ngoại-quốc, vì nếu là ở Thái-nhật-ký bay ở Ba-tư mang đến, thì giá không được rẻ như thế. Nha-phiến ấy là ở Bắc bộ Mãn-châu, hay ở Tây-bộ-lợi-á. Có người nói rằng những các quan-chức nhỏ ở Thanh-đảo, có ăn tiền của đảng buôn lận ấy cả.

Về những chất độc *morphine* và *héroine*, thì cái tình-trạng lại lẻ lắm. Hiện đã có tuyên bố một cái biển kê tên những người chứa các chất ấy, nhưng họ vẫn cứ buôn như trước, chẳng thấy giảm được chút nào. Cứ theo cái biển của nhà báo « *Pekin & Tientsin Times* » tuyên bố trong năm 1:20, thì bọn ấy cả thảy là bốn mươi người. Hiện nay ở Tế-nam có tới một trăm nhà bán chất *morphine*. Ở những dãy nhà là độc dược hỏa-xa, lại có người làm nghề tiêm chất *morphine* nữa.

Bán-hội lại còn được tin đích xác rằng ở Tế nam một lúc có thể mua ngay được tới 20 cân *morphine* bay là *héroine*. Chất *morphine* thì bán 680 đồng một cân. Chất *héroine* thì bán 720 đồng một cân. Cứ theo như Trung-hoa kêu rằng việc ấy không thể trừ được, là vì người Nhật-bản có cần dự vào đấy. Nha-phiến nhập cảng dưới tên nam ở Hoàn Sơn đồng không phải chỉ có Nhật-bản là một nước mà thôi, mà Anh-cát-lợi là một nước nữa, nhưng các chất độc mạnh ra ngoài bán được nhiều lời, thực là một việc đáng lấy làm lạ lắm. Trong tạp phẩm các chất độc nói trên này nhập cảng Trung-hoa thì có đến bẩy phần là trong tay hiệu giám mại ở Osaka và do đấy gửi đến.

Những hội-nghị chống chất độc kỳ nhất, như là một hội ở Thiên-tân, mà mới rồi đã bắt được 300 cân morphine, nên trong trị thời nầy, khiến cho cái nghề ấy bớt lời đi một được.

Tài liệu do Thư viện Đại học Cornell số hóa (2017). Thực hiện Chiếu Đặng chủ. Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Báo Dalla có nói rằng ở Vladivostock một bất được một hội lớn buôn lậu nha-phiến mà nhiều quan to có phần trong hội ấy.

Ta xem bức thư trên này, thì biết rằng cái nạn ấy còn đen ở nước Trung-hoa khó lòng trừ được, mà ở Trung-hoa cái nạn ấy còn chưa trừ xong, thì ở những nước lân cận như nước ta giá thử có muốn trừ cho tiệt ngay cũng khó lắm. L. Tm.

Này, chớ ngại có tiền trăm bạc chục, mới mua được phiếu quốc-trái. Kẻ có một vài đồng, người có năm ba đồng, ta khéo rủ nhau góp vốn lại mà mua, thành lình trúng được một vạn, cái lợi đó ta chia nhau, thành ra ai cũng nên giàu có cả.

Dư luận Nam-kỳ

Ta muốn nước giàu dân thạnh phải trọng đỗ nội-hóa

Nước nào cũng quí đường sĩ, nông, công, cổ, chẳng phải coi nước nào — trọng bên nào là khinh, trong từ dân nghề nào cũng cần-yếu tất cả; suy ra bốn nghề ấy, thì nghề sĩ là nghề trước tiên hơn hết trong mọi nghề; không học văn không thể làm gì cao xa, tinh sảo rộng lớn được, dẫu là làm ruộng đi buôn, làm thầy làm thợ, cũng phải do trong đường văn học mà ra, thì mới hoàn-toàn được, thế là cái khuôn-phép giáo-dục của văn minh Âu-Mĩ đó.

Nước ta cũng trọng sĩ lắm, chẳng khác gì người Âu-Mĩ, cũng cho rằng « *vạn sự tùng nho giả xuất* » phàm muốn học muốn biết nghề gì, cũng phải do lấy cái nghề nho làm trước vậy. Học nho là cốt để mở mang trí-hóa con người, con người trí-hóa đã mở-mang được rồi, thì mới làm được việc cao. Thật vậy, nhưng cũng tùy làm ta từ xưa cũng sùng-thượng nho học, mà vì sao chu-cũng bách-nghệ thì-thố chẳng bằng người, là bởi sao ?

Đó, cái vấn-đề cần kíp ta nên nghiên-cứu mà giải-quyết, để làm cái phương-châm trong đường khai-hóa của quốc-dân cũng đều có ích lắm vậy.

Nếu ta cứ trông ngay cái việc học văn mà luận, thì nước nào cũng vậy, không nước nào là không sùng-thượng cái nghiệp nho, cái nghiệp nho là bước đường tu-tiến trước hết của con người, muốn cho tánh chất thông-minh, tinh-thần phát-đạt, tất phải học-văn mới được. Tây-nho có nói rằng : « La littérature est la mère de tous les métiers » (văn chương là mẹ của các nghề) thế thì ta đã biết rằng không học văn-chương, thì không thể đạt đến cái tinh-thần trong mục đích mình trông mong. Suy thế, thì việc sùng-thượng nho-văn của ta, nào có lạ gì.

Phải chăng ?

— Nếu nói rằng phải, thì cũng có kẻ, nói rằng quấy, e ra lời nói thế là quá khắc đi chăng ? Vậy muốn luận phải luận chăng trong cái nghiệp sĩ của ta, thế phải bàn luôn đến ba cái nghiệp nông, công, cổ, thì mới rõ được lẽ phải chăng là thế nào

Nước ta là một nước trọng nghề sĩ là nghề đứng đầu trong tứ-dân, người hễ có học nho rồi, thì người ấy tức nhiên có giá-trị, không còn dị-nghị gì nữa. Thật thế chẳng những đối với nước nhà thôi, muốn có danh gì với núi sông, học nho đó là quí, không còn nghề gì hơn nữa, nên dân ta ai ai cũng khuynh-hướng về nho-học, nho-học là nền lập thân của dân trong nước. Vì thế, nên con đường công-thương kỹ-nghệ hóa ra hèn mạt hết sức, chỉ có cái nghề nông — con duy-trì ít nhiều là cái nghề quan-thiết với bao-tử đó thôi bằng chẳng có quan-thiết với bao tử, thì cũng đã hèn mạt đi rồi, bỏ hẳng đi rồi ! Nói tóm ra bao nhiêu trên đó, thì ta đã thấy cái trọng-sĩ của người ta có ích, mà cái trọng sĩ của ta có hại là đường nào ? Sĩ của người, là con đường trước tiên trong các môn học-giới sĩ của ta là cái đài rực-rỡ của một đám công-danh, sĩ của người vô công sĩ của ta hữu-hạn. Trong người rõ ngẫm lại ta, thì ta cũng đã hiểu cái nghề sĩ của người, là cái nghề sĩ để chuyên-thâu cả tư tưởng học thuật của thế giới, còn cái nghề sĩ của ta là cái nghề chỉ để « nhai chữ » vậy thôi. Ôi, bảo làm sao nước nhà không thế mà !...

Nghĩ lại, thời-đại ấy, là lẽ tự nhiên trong con đường tấn bộ, không những ấn cơm nay mà nói việc xưa hoài, nhắc lại đó, chẳng qua để làm cái *gương* cảnh-tỉnh anh em mình sau chung vậy mà.

Thiết lắm, thiết lắm : Ta mau tỉnh giấc chớ lang-tang trong đường sĩ như xưa vậy, phải trọng nghề nông, công, cổ là cái bổn-lãnh trong cuộc tu-thân, trong lẽ sinh-tồn của dân-tộc bây giờ ; học văn là để bước qua các con đường ấy cho càng-lý vân-tránh, chỉ thiện chí mĩ vậy thôi, không phải học văn đó là đủ thì thế với nhơn loại buổi nay.

Đương kim, nước nào giàu, dân nước nào thạnh, cũng toàn nhờ công thương kỹ-nghệ, nước Đức — công cường-nhược, không ngoài cái mục-đích kinh lễ ấy tất, ai ai cũng toan lập thành cái trận giặc xô-bình để thủ thắng nhau ngoài chốn thương-trường, mưu lấy cái sinh-tồn cho chủng-tộc ; không thế ấy, thì không thể bảo-tồn cái vận-mạng ở trong đời ganh đua nay được.

Muốn ganh đua nhau ở chốn thương-trường, bảo tồn vận mạng, thì ức phải nhìn ngay nghề công-cổ là cái cơ-quan lớn nhứt trong đường kinh-tế ; song muốn chiếm lấy địa-vị cần thiết phải trọng *quốc-hóa*, khinh ngoại-hóa mới được.

Quốc-hóa là gì ? Có phải đồ thổ-sản trong nước ta chế-tạo ra, ta phải trọng nguy ; ta trọng đồ nội-hóa tức là ta trọng cái vận-mạng của cả nòi giống ta vậy. Chẳng những một tiền-dùng trong nước để không mất cái lợi nguyên của mình, ta hãy còn vận-xuất giao-thông cùng nước người, chiếm lấy mối lợi với người trong thế giới nữa.

Ngày nay cái phong-trào thương-chiến của thế-giới, làm ý vụt-chốc lan đến nước nào, thì dân nước ấy phải nghiêng ngửa, phải tiêu hao, không thế trường cứu được, nói tóm là nước ấy đã mất cái lợi-quyền rồi, nếu không tái tranh cạnh với người ta. Biết làm vậy, thì ta phải giật mình cho ta lắm lắm !

Ta đã biết rõi, đường sĩ-hoạn không phải là con đường thủ-thắng ngoài cuộc vận-động đối với nhơn-loại bây giờ, thì ta kíp phải tập nghề công-thương, trọng đỗ quốc-hóa, hầu bảo thủ cuộc sanh-tồn về sau này được...

(*Còn nữa*). Ái chưởng
(L.T.T.V)

Ta nên biết, mua phiếu quốc-trái không những chỉ có cái hi-vọng được hàng ngàn hàng muôn đồ mà thôi, lại có cái lợi lớn có cùng, là sau khi đường xe hỏa Vinh-Đông-hà làm xong, đường kinh-lế của nước nhà vì đó mà được phát đạt biết chừng nào.

HÀI ĐÀM

Thượng-lưu

Bí nhân đây mới liệt vào hàng thượng-lưu, bác a

— Thật vậy ư ?

— Bí nhân có đủ chứng cớ, nếu không tin, xin lấy tam-đoạn-luận-pháp mà giải cho bác nghe : « Hội X. là một hội các nhà thượng-lưu. Bí nhân đây là người Hội X. Vậy Bí nhân đây là một người thượng lưu ».

Đó là nói xuôi, nay nói ngược lại thì lại càng cứng lẽ nữa :

« Nếu bí nhân đây không phải là thượng lưu thời bí nhân đây không được vào hội X. Vì hội X. là một hội của các nhà thượng lưu »

— Hi-hi ! há-há ! . . .

H. V.

Tiền ăn uống xa xỉ, quá khẩu thành tàn ; tiền cờ bạc chơi bời, hại thân mất tính ; sao bằng mang tiền đó mua phiếu quốc trái, công-lợi tư-lợi, hai đường vẹn hai.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 13 Février này, giá bạc ở kho Nhà nước định là **0 f. 28**.

Tin tàu. — Tàu *Orénoque* sẽ khởi hành ở Saigon đi Bắc-kỳ ngày 14 Février hồi 5 giờ.

Tàu *Meinam* sẽ tới Saigon chiều hôm nay. Tàu ấy có chở ba tài thơ.

Hoàng-thượng dự cuộc Đấu-xảo. — Đợi chuyến tàu *Porthos* thì Hoàng-thượng cùng với quan Khâm-sứ Pasquier sẽ sang Marseille dự cuộc Đấu-xảo. Đi bộ giá nghe đâu có năm vị đại-thần, trong số ấy có quan Hiệp-tá Thân-trọng-Huề, và chừng mười người thị vệ mà thôi.

Quan Toàn-quyền về Nam-kỳ. — Bến ngày 16 này quan Toàn-quyền Long sẽ đi đường bộ về Nam-kỳ. Các quan ở văn-phòng ngài thì sẽ đi tàu thủy, chừng ngày 25 này thì khởi hành.

Quan phó Toàn-quyền Robin và quan cai-trị Châtel chánh văn-phòng phủ Toàn-quyền thì ở lại Hanoi.

Linh cứu quan chưởng-lý Vacher. — Linh cứu quan cố chưởng-lý Vacher đi rước ở nhà xác ra ga để đi chuyển xe-lửa xuôi Haiphong hồi một giờ chiều hôm nay.

Quan Khâm-sứ Pasquier được thăng chức. — Quan Khâm-sứ Pasquier xứ Trung-kỳ được thăng Thống sứ hạng nhứt kể từ ngày 5 Février.

Các viên-chức đi đấu-xảo Marseille. — Quan Toàn-quyền vừa ký nghị-định định thể-lệ cho các viên chức Tây Nam lông sự Nhà-nước đi đấu-xảo Marseille. Các viên chức ta thuộc về hạng thứ nhất A thì mỗi tháng được 600 f. ; hạng thứ nhất B thì 600 f. ; hạng thứ nhì A thì 550 f. ; hạng thứ nhì B thì 500 f. ; hạng nhì C thì 450 f. ; hạng ba thì 400 f. và hạng tư thì 350 f

Các viên chức được để lại cho cha mẹ hay là vợ cả, cho con lớn hay là giao cho trưởng tộc mỗi tháng một nửa tiền lương. Tiền đó lại ký được tính theo giá nhất-định mỗi đồng là 3 f., nhưng theo giá ấy chỉ được đến 50 f. mà thôi

Các viên-chức bản-xứ trong khi ở Marseille sẽ được nhà ở và cơm nuôi tùy với thứ bực của mình. Nếu không được nhà ở và cơm ăn thì mỗi tháng sẽ được lĩnh một số phụ cấp tùy quan Tổng đại-lý Đông-pháp tại cuộc đấu-xảo sẽ định.

Mỗi viên chức, lúc khởi hành, sẽ được lĩnh trước tiền bỉ nhân đây không được vào hội X. Vì hội X. là một hội của các nhà thượng lưu »

H. V.

Tiền ăn uống xa xỉ, quá khẩu thành tàn ; tiền cờ bạc chơi bời, hại thân mất tính ; sao bằng mang tiền đó mua phiếu quốc trái, công-lợi tư-lợi, hai đường vẹn hai.

Quan Khâm-sứ Pasquier được thăng chức. — Quan Khâm-sứ Pasquier xứ Trung-kỳ được thăng Thống sứ hạng nhứt kể từ ngày 5 Février.

Các viên-chức đi đấu-xảo Marseille. — Quan Toàn-quyền vừa ký nghị-định định thể-lệ cho các viên chức Tây Nam lông sự Nhà-nước đi đấu-xảo Marseille. Các viên chức ta thuộc về hạng thứ nhất A thì mỗi tháng được 600 f. ; hạng thứ nhất B thì 600 f. ; hạng thứ nhì A thì 550 f. ; hạng thứ nhì B thì 500 f. ; hạng nhì C thì 450 f. ; hạng ba thì 400 f. và hạng tư thì 350 f

Các viên chức được để lại cho cha mẹ hay là vợ cả, cho con lớn hay là giao cho trưởng tộc mỗi tháng một nửa tiền lương. Tiền đó lại ký được tính theo giá nhất-định mỗi đồng là 3 f., nhưng theo giá ấy chỉ được đến 50 f. mà thôi

Các viên-chức bản-xứ trong khi ở Marseille sẽ được nhà ở và cơm nuôi tùy với thứ bực của mình. Nếu không được nhà ở và cơm ăn thì mỗi tháng sẽ được lĩnh một số phụ cấp tùy quan Tổng đại-lý Đông-pháp tại cuộc đấu-xảo sẽ định.

Mỗi viên chức, lúc khởi hành, sẽ được lĩnh trước tiền bỉ nhân đây không được vào hội X. Vì hội X. là một hội của các nhà thượng lưu »

H. V.

Tiệc mừng ông nghị-trưởng Nghĩa-Thụ tức Seo và tiệc mừng ông nghị-viên. — Chiều hôm qua, khi 5 giờ, các ông nghị-viên Bắc-kỳ có làm một tiệc *rượu champagne* mừng ông nghị trưởng Thụ tức Seo và nhà báo *Khai-trí-tiến-đức* về dịp ông Yến được ân thưởng tự ngũ cang Bắc đẩu bội tinh. Cả thảy có đến hơn 30 ông nghị-viên đến dự tiệc. Buổi tiệc ấy lại có mời cả các quí quan và quan Thiếu Bá Đông Hoàng-trọng-Phu cùng các ông hội-trưởng các hội Ái hữu đến dự. Các quí quan thì có quan Thống-sứ Monguillot, quan cai-trị Châtel chánh văn phòng phủ Toàn-quyền thay quan Toàn-quyền, quan cai trị Dougnet thay quan Phó Toàn-quyền, quan cai trị Poulin Đồng lý phủ Thống-sứ, quan thầy-quản đại-ấy Delorme là quan bảo quan Toàn-quyền ; quan Thiếu-tá Jeanbreau, quan Đốc-lý Hanoi Mourroux, quan cai trị Marty chánh tòa Pháp-luật phủ Toàn-quyền, quan cai trị Vinay phủ Thống-sứ, quan Đốc-học Bắc-kỳ Peyrot, quan cai-trị Gébin chánh tòa Quan-lại phủ Thống-sứ, quan chánh sở Tài-chính Détieux, văn văn. Các đại-biểu báo-quán Tây Nam đều đến đủ mặt.

Lúc quan Thống-sứ và các quí quan tới nơi thì phường bát âm ta đánh mấy khúc chào mừng. Khi các quan yên vị thì ông Bùi-đình-Tá là thư ký của Nghị-viện có đọc một bài diễn-thuyết Ông nói đại-khái như sau này :

Trước hết ông cảm ơn quan Thống-sứ hạ cố đến dự tiệc này và cậy ngài đệ trình với Chính-phủ tấm lòng thâm-tạ của Nghị viện vì cái đặc ơn của Chính-phủ để ban thưởng Bắc-đẩu bội-tinh cho ông nghị-trưởng.

Rồi ông Tá chúc mừng ông Nghĩa-Thụ rằng đã được lĩnh một phần thưởng rất quí trọng và ngợi khen những công trạng của ông Thụ xưa nay là thế nào.

Sau hết, ông Tá nói rằng : « Về phần Nghị viện, tôi chắc ai cũng rất lấy làm vinh hạnh và vui mừng rằng ông đã được vào hàng Bắc-đẩu bội-tinh mà cũng với tôi trong khi nâng chén rượu để mừng ông bây giờ, trông mong rằng đồng-bào đến nơi theo cái gương qui báu của ông để cho nước nhà được càng ngày càng thêm tiến bộ.

Ông Nghị-trưởng Seo tức Thụ đáp lại bài diễn văn sau này :

Lời tạ ơn của ông Nguyễn-hữu-Thụ

Bẩm quan Thống-sứ,

Quan lớn hạ cố đến đây thực là vẻ vang cho chúng tôi lắm.

Bắc-kỳ tư-vấn nghị-viện không biết cách nào mà cảm tạ ngài cho xứng đáng với tấm lòng hạ cố của ngài. Có dịp xin lại tỏ lòng trung thành kính trọng với chính-phủ bảo-hộ.

Thưa các ngài,

Tôi rất là đẹp lòng về cái quang-cảnh các ngài quá yên tôi hôm nay, tôi rất là đa tạ các ngài

Phần thưởng qui-trọng mà chính-phủ vừa ban cho tôi là cái tang chứng rằng chính-phủ rất tin yêu Bắc-kỳ tư-vấn nghị-viện mà thường hết các công việc của nghị-viện từ xưa đến giờ.

Vậy Tôi xin đa tạ các ngài đều đã có lòng giúp đỡ tôi một cách ân-cần để cho được nỗi được phần trách-nhiệm của tôi.

Tôi lại rất cảm ơn các ngài, thuộc về tòa nghị-viện trước từ năm 1913-1919 mà nhất là trong khi chiến tranh đã đều hết lòng mà làm hết nghĩa-vụ vậy.

Xin các ngài đều nâng chén mà hoan-hô :

Đại-Pháp vạn-tuế,
Đại-Nam vạn-tuế.

Ông Tạo đọc xong thì pháo đốt một tràng dài đến 10 phút mới tắt. Đoạn rồi các quan xơi rượu sâm banh mừng ông Thụ. Trong khi ấy thì một bọn ả đào mười có đẹp nhất trên Trèm bận áo cánh tiên đến chúc thọ. Bọn này là đo ông Phạm-mạnh-Xứng tức Đông-Phố có chân trong Hội-đồng trị sự hội Tư-vấn luyện tập đã lâu, cho nên hát mừa thật là khéo

Gần 6 giờ thì các quan ra về, ai nấy đều mừng ông Thụ và khen ông Đông-phố đã xếp đặt nên cuộc ca vũ ấy được khéo thế.

Đến tối, hồi 7 giờ rưỡi thì ông nghị trưởng Seo tức Thụ lại làm tiệc mời các ông nghị-viên có mặt tại Hanoi cùng các bạn hữu cần ông. Tiệc này cũng đọn ngay tại nhà hội quán hội Khai-trí tiến-đức.

Trong khi tiệc rượu lại có các cô buổi chiều đến bắt bài bông rồi hát đủ các giọng nào là cải, nào là hát chầu, nào là kể chuyện, bát chéo v.v. rất là vui tai vui mắt. Sau có mấy ông cật bốn cô khéo nhất đến hầm mấy câu mừng ông nghị-trưởng rất hay. Đến khi uống rượu *champagne* thì ông Trần-viết Soạn thì có thay mặt nghị-viện có mấy câu mừng ông nghị trưởng. Tiệc rượu hát xướng rất là vui vẻ, mãi đến quá 11 giờ mới xong.

Bức tranh cổ động việc công-thải. — Ở các phố này đã thấy dán bức tranh cổ động cho việc công thải sáu triện đồng của Đông-pháp. Bức tranh ấy có một người dân bà Nam-kỳ, một ông quan Trung-kỳ, một người dân bà Bắc-kỳ gánh một gánh hàng và một người Hồ, chỉ ý là để tỏ ra rằng hiện nay người ba xứ trong nước đi lại với nhau như thân dùng đến cách vận tải khó khăn ấy, vậy cần kíp rủ nhau mà mua phiếu công-thải để giúp cho đường xe-lửa Vinh Đông-hà chóng thành.

Bức tranh ấy, bản quán có dán một bản tại trong phòng giấy của ban quán

Các phái-viên Bắc-kỳ vô Trung-kỳ. — Đến sáng ngày 16 này thì các phái-viên Bắc kỳ sẽ vô Trung-kỳ để xem xét con đường xe-lửa sắp đặt từ Vinh đến Đông hà, các phái-viên ấy vừa có các quan, vừa có các đại biểu của dân và mấy nhà thương mại lớn ở Hanoi.

Trong số các phái-viên thì có quan thiếu Hoàng-trọng-Phu, quan tổng-đốc Trần-văn-Thông ông Bạch-thái-Bưởi, ông Nguyễn-hữu-Thu, Trần-viết-Soạn, Phạm-Quỳnh, Hoàng kim-Bảng, Lê-v-Phúc, Phạm-mạnh-Xứng, vân vân.

Các phái-viên sẽ vô đến Huế và nghe đâu sẽ dâng Hoàng-thượng một bài biểu.

CẦN NGƯỜI LÀM VIỆC

Sở Chiếu-bóng (Service cinématographique) ở phủ Toàn-quyền cần một người vận máy xe ô-tô thực giỏi. Xe máy hiệu « Peugeot » 24/30.

Ai có bằng thì đến mà xin. Lương sẽ định theo công-việc làm.

3210

Rạp Sán-nhiên-đài. — Tối-chủ-nhật mới rồi rạp sán-nhiên-đài người đi xem đông một cách lạ thường, mà nhân nhiều toàn là các nhà hàng-phố lịch-sự cả. Trên gác dưới nhà, hàng nào cũng bến hết ghế, có nhiều người không mua được vé, lại phải trở về, vì nhà hát sợ đông quá, về sau không dám bán vé nữa. Số là chỉ lại rạp hát lại diễn tích « *Bi-kích tạp-điển* » mà lần này diễn lại khéo lựa cũ hết một cách nhiệt náo, lại đến một cảnh khôi-hài, cuối cùng thì đến cảnh « *Lục quốc phong tường* » để phô hết các mũi mẫng mới. Rạp hát đầu đông mà các ông trí-sự mới các hội đã khéo chỉnh-đốn có thứ-tự. Người xem phẩm nhiều, ngồi cho đến cùng ai cũng lấy làm vừa ý.

Trường Thể-dục. — Quan Đốc trường Bác-cổ là M. Finot, sáng hôm qua có xuống thăm trường Thể-dục ở đường Chợ-dừa. Ngài xem cách xếp đặt và cách dạy học-trò luyện tập thể thao thì lấy làm ngợi khen lắm và có đưa cho ông Nguyễn quí-Toàn là đốc-học trường ấy ba mươi đồng bạc để mua đồ thưởng cho học-trò.

(*Xem trang thứ ba, cột thứ ba*)

Nº 22

TRÀ-HOA-NỮ

(*La Dame aux Camélias*)

Trước-giả : ALEXANDRE DUMAS FILS

Dịch-giả : Nguyễn-Hải

— Đến nước ấy kia u ?

Tôi đã tiễn quá rồi, chẳng lẽ lại lui, và lại nàng đã làm cho tôi hóa ra ngờ nghèn quá. Cái sự nửa vui nửa buồn, nửa trinh-bạch, nửa dâm-ô đó, cho đến cả cái bệnh kia cũng đã làm cho thân-thể nàng thêm nhộn nhịp, tinh-tình nàng cũng thêm đậm thêm nồng. Những điều đó đã làm cho tôi hiểu rằng, ngày buổi đầu nàng nếu tôi không làm được cho con người hay quên mà nhẹ tình ấy phải gắn bó với tôi, thì thật tôi không còn trông mong gì được nữa. Nàng rằng :

— Thế nào, anh nói chuyện thật-thà đó chớ ?

— Thật-thà lắm.

— Nhưng sao anh lại không nói với em từ trước ?

— Em bảo anh biết nói vào lúc nào được ?

— Sau hôm anh gặp em trong rạp *Hài nhạc* ấy !

— Anh nghĩ rằng nếu anh đến nhà em hôm ấy thì bắn em bọc đãi anh.

— Sao vậy ?

— Vì bởm trước anh nga-xuẩn lắm.

— Điều đó thì có thật. Nhưng thời bấy giờ anh đã yêu em rồi kia ?

— Phải.

— Vậy mà khi tan hát, anh cũng về nằm mà ngủ được yên ! Những cái ái-tình cao-thượng ấy, chúng em biết lắm.

— Nếu vậy thì em lầm, đó Em có biết đêm hôm xem hát trong rạp Hài-nhạc ra anh làm những gì không ?

— Không

— Anh đợi em ở cửa hàng cơm *Anh-cái lợi*. Anh theo cỗ xe của em và ba người bạn em. Khi anh thấy một mình em xuống xe, em về nhà có một mình thì lòng anh thật là sung-sướng quá.

Các-nương cười ầm lên. Tôi mới hỏi :

— Em cười gì thế ?

— Không cười gì hết.

— Nói cho anh biết, anh lạy em, không có thì anh cho là em nhạo anh đấy.

— Anh không giận chớ ?

— Anh có quyền gì mà giận được em ?

— Vậy thì em về một mình vì có một ý rất dễ hiểu.

— Ý gì ?

— Có người đợi em ở đây.

— Nàng cầm dao mà đâm vào ruột tôi cũng không đau bằng câu nói ấy. Tôi đứng dậy, giơ tay cho nàng mà rằng :

— Tôi xin vô phép.

Nàng nói :

— Em biết ngay rằng anh giận em mà. Đàn ông hay có tính rỗ-dại muốn biết những điều làm khổ cho mình.

Tôi trả lời một cách rất lạnh lùng, dường như muốn tỏ ra rằng tâm bệnh của tôi đã khỏi hẳn rồi :

— Nhưng tôi xin đoan với nàng rằng tôi không giận. Có người đợi nàng ở đây, đó là một lẽ rất tự-nhiên ; mà ba giờ sáng tôi ra về, cũng lại là một lẽ tự-nhiên nữa.

— Có khi anh cũng có người đợi ở nhà đó chăng ?

— Không, nhưng tôi cần phải đi.

— Vậy thì em chào anh.

— Em đuổi anh đấy !

— Có khi nào lại thế.

— Thế sao em lại làm cho anh đau khổ ?

— Em làm gì, mà anh bảo rằng em làm cho anh đau khổ nào ?

— Em bảo rằng có người đợi em.

— Em nghĩ đến rằng anh vui sướng, vì thấy em về một mình, mà em về một mình lại vì có một lẽ thế, thì em không thể nhịn cười được.

— Người ta thường vì một trò con trẻ mà mừng rỡ. Cứ để sự mừng rỡ đó thì có thể làm cho người ta được thêm sung sướng, mà lại rõ lòng tin phá nó đi thì thật là độc-ác !

— Thế anh cho em là người thế nào đây ? Em không phải là một người con trinh-liết, mà cũng không phải là một bà công-tước. Ngày hôm nay em mới được biết anh, em không phải đem những việc hằng ngày của em ra mà thưa trình với anh. Mà thì dụ như em đã là tình-nhân của anh rồi nữa, anh cũng còn phải biết rằng em đã có n hiều tình-nhân khác nữa rồi ? Nếu bây giờ chưa chi anh đã giở trò ghen tuông thế ấy, thì chẳng biết ngày sau ra đến thế nào, mà chẳng biết rõi có cái ngày sau ấy nữa không ! Thật em chưa thấy người nào như anh đấy.

— Ấy là vì chưa có ai yêu em như anh.

— Nào, anh hãy nói cho thật, anh yêu em lắm à ?

— Anh nghe như, có thể yêu được thế nào, anh đã yêu được đến thế.

— Kể từ ngày anh trông thấy em đó xe vào nhà hàng *Sang-so*, kể từ ba năm về trước.

— Anh có biết thế là qui-hóa lắm đấy không ? Tình sâu nghĩa nặng dường này, em biết làm thế nào mà đền bồi cho được ?

Tuy suốt câu chuyện ấy, *Các-nương* vẫn có cái mỉm cười nửa như chế nhạo, mà tôi coi ý nàng cũng đã chiều lắm cái sự rõi lòng của tôi đó chút ; tôi đã gần được thấy cái gió của tôi chờ đợi hấy lâu. Lòng tôi thổn-thức, làm cho tôi nói gần chẳng ra hơi :

— Em phải thương yêu anh đôi chút.

— Thế còn công-tước thì sao ?

— Công-tước nào ?

— Lão già có máu ghen của em ấy.

— Lão sẽ không hay không biết gì cả.

— Thế ngộ lão biết ?

— Thì sẽ thu lỗi cho em.

— Không đâu, anh ạ. Lão sẽ bỏ em. Mà em không phải nói một tiếng, không trách lời một câu nào, không tra hỏi tội, thì có lẽ tôi sẽ yêu mình được.

— Mình muốn thế nào cũng được.

— Nhưng tôi nói trước cho mà biết, tôi muốn được tùy tiện làm gì thì làm, trong cách ăn chơi của tôi, không có một ý gì tôi phải trình với mình cả. Để làm nay tôi vẫn tìm một người tình nhân trẻ tuổi, không có ý muốn, yêu mà không nhìn nợ, được tôi yêu mà không có quyền thế. Tôi vẫn không tìm ra được một người như thế....

(*Còn nữa*)

ĐỒNG-HỒ
MẠ VÀNG
BẢO HÀNH 20 NĂM
Máy kỹ mà tốt nhất bằng
15 chân kính
Giá . . . . . 11 $ 50
BÁN Ở HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert. — HANOI
2009

HỠI KẺ PHẢI ĐAU

Này hỡi các người Nam Việt phải đau ngực, phải ngộ lạnh, phải đau khi quần mà đã chữa thuốc không phải dưỡng, - hoặc là đã không chữa chút nào cả, - này hỡi những người phải đau khi quần đã kinh niên, hoặc phải đau ở phổi; - này hỡi các người phải chứng lao, nay tôi khuyên các người nên chữa ngay đi.

Bệnh đau phổi, trước kia tôi đã bảo là một bệnh ghê gớm, vì bệnh ấy là một bệnh truyền từ nhuyễn tên. Nghĩa là ai có bệnh ấy thì truyền cho con cái, truyền cho cả một đời người sau này không sống được bao nhiêu và phần nhiều không sinh đẻ được.

Lời tôi nói đây quan trọng thế nào các người có hiểu không? Nếu có bệnh mà không chữa đi, thì trong 50 năm, hoặc 100 năm nữa giống Nam Việt tiêu diệt mất, vì người có bệnh lao thì sinh ra những con cái phần nhiều không sống được. Người có bệnh lao mà có thể sinh con để cái được, thì chỉ sinh con cái yếu ớt, gầy mòn thôi.

Hỡi người Nam Việt, nếu các người không muốn giống Nam Việt bao mòn đi, nếu các người không muốn giống Nam-Việt tiêu diệt đi thì chữa bệnh đi mới được.

Vậy cứ viết thư cho hiệu Bác-sĩ MONTÉS số 55 Paul Bert Hanoi mà hỏi mua một lọ BRONCHOSERUM giá là 9 hào. Sáng và chiều trước khi ăn cơm, thì uống một thìa xúp, uống một lọ, thì ít lầy khỏe mạnh và bớt đau.

BRONCHOSERUM
Một lọ . . . 0 $ 90
Rượu Tonique Tonkinois vừa bổ, vừa ngon
Giá một chai là . . . . . 2 $ 25
DẦU GAN CÁ THU
Một lít. . . . . 12 f. 00
Thuốc chữa bệnh hoa liễu thần-hiệu (SIROP N)
Một chai. . . . . 1 $ 80
Thuốc viên « Pilules Pinck »
Một lọ. . . . . 4 f. 45
Sáu lọ. 24 50
Thuốc bổ huyết « LE PEPTO KOLA ROBIN »
Một lọ . . . . . 11 f. 50
LE SIROP D.HEMOGLOBINE BYLA
Một lọ . . . . . 12 f. 00
CACHETS ANTIGRIPPES
Trị bệnh sổ dịch: như bệnh grippe, bệnh cảm, về mùa hay thường hay bệnh người rất là bệnh grippe nhiều người phải chết trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên đến bản-hiệu mua 3 viên thuốc antigrippes. Thuốc này rất thần hiệu đã cứu vô số người ai cũng biết tiếng.

Giá bán mỗi viên một hào

Cách dùng: cách 3 giờ đừng hễ uống một viên rồi uống nước rõ nóng đắp chăn cho ra mồ hôi. Hễ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rõ nhiều nước nóng và là người cho nóng đến thì chỉ trong 24 giờ là khỏi.

Bào chế MONTÉS, 84, phố Paul-Bert, Hanoi

NHÀ BA MŨI

56 giây nói 223

Nhà ba mũi cho thuê các thứ xe ngựa, Hiệu giảng rằng « M. Tạ-duy-Tư » ở phố Francis Garnier, số 13, Hanoi, mới mua lại của M. Aviat ở phố hàng Vôi, các thứ xe ngựa đẹp, bánh caoutchouc cho thuê đi, hay đám cưới thời Sais mặc quần áo chỉnh-đốn theo lệ lối đám cưới.

Qui-khách muốn thuê, xin mới đến bản-hiệu nhà Ba Mũi, ở phố hàng Long, số 46, (Route Mandarine).

Có đủng các thứ xe mới và chữa, và bán yên ngựa đồ xe.

Nay cáo-bạch
Quản-lý, Tạ-duy-Tiếu

Học-chính bội-tinh. — Ông Thanh-trai Trương quí-Bính là giáo-học trường nữ-học-sinh Brieux Hanoi mới được thưởng « *Học-chính bội tinh* ». Công-nghiệp của ông giáo Bính ở trong học-giới từ xưa đến nay những ai thế nào, thiết tưởng trong hơn 10 năm cầm quyền giáo-dục, lịch-lý mấy tỉnh thì các bạn đọc báo, chắc cũng đã nhiều người biết tiếng, không cần kể lại làm chi cho phiền. Chỉ xin nói tóm một câu rằng ông đã đạy được nhiều học-trò thành đạt, mà lại là một nhà đạo-đức, cho nên sở Bắc-kỳ học-chính-nha cử ông vào dạy trường nữ-học. Lại đang khen nhất là một điều ông vẫn nhiệt-tâm về quốc-văn, đã từng có nhiều bài đăng ở Lẫn báo từ mấy năm về trước cho đến bây giờ, nào đoản-thiên tiểu-thuyết, nào văn-đề giáo-dục, chắc các bạn đọc-giả cũng chưa thể quên được, nay ông được mông-thưởng, bầu quán có mấy lời mừng ông.

Dịch trâu bò — Tại trại nuôi súc vật của M. Rolquin, ở làng Đức-viên thuộc hộ Ngũ, thành phố Hanoi có dịch trâu bò.

Thăng bổ. — M. Lê-v-Lịch, nguyên học-sinh trường Cao-đẳng Sư phạm, giáo học lập sự, được bổ giáo học hạng bảy.

MM Ng-văn Ty và Lê-bá-Đức có bằng Sơ-học Pháp-Việt, mông bổ trợ giáo lập sự.

Bái dịch — Mme Hoàng-thị-Hương, trợ giáo phụ biện trường Nữ-học Yên-bày, phải bãi dịch và được lĩnh 80 p. trợ cấp cho về việc bãi dịch lấy.

Được nghỉ — Chiều nhu đơn xin thì Mme Tạ-thị-Uẩn trợ giáo thục thụ hạng bảy được phép nghỉ một năm, không lương kể từ ngày 1er Février 1922 trở đi.

Tòa Thượng thẩm — Như lời bản quán đã nói trong số báo trước, sáng hôm nay hai tòa Thượng thẩm Tây ấn và Nam ấn đã họp xử việc cố sát xảy ra như sau này:

Tên Đẹo-văn Vi là người ta sang làm cai ở hiệu Poinsard et Veyret tại tỉnh Yunnamfou bên Tàu. Tên ấy đã có vợ có con, ở chung với mẹ vợ và em gái vợ mà nhà ở bên cạnh nhà tên Houong-chê Tsan là người Khách, làm nghề thợ may. Tên ấy có ý muốn lấy nốt người em vợ làm tiểu-thiếp người Khách thợ may chúng cũng muốn kết duyên với em vợ tên ấy, nên thường thường khi giờ tên ấy đi làm, vẫn sang chơi. Có lẽ vì sự khao khát ghen ghét ấy mà tên Vi lập mưu giết tên Tsan đi chăng.

Tên Vi đã tên Tsan đến chỗ chứa bằng đồng, cách tỉnh lị độ vài kì lô mét đi sâu. Khi tên Tsan nhận lời thì tên ấy sầm sửa súng đạn.

Đến sáng hôm 24 tháng tư năm 1921 là ngày hẹn nhau đi sẵn, tên ấy sai đứa con sang gọi tên Tsan. Anh con xong rồi hai người cùng đi; mỗi người đeo một khẩu súng đi sẵn cùng ít đạn, mà tên Vi lại có đem theo trong mình một khẩu súng lục mới mua lại của một người Tây được ít lâu. Khi đến gần chỗ chứa thì tên ấy lấy súng lục ra bắn tên Tsan một phát suốt cạnh sườn bên mọ đi suốt là gan, nên người bị bắn nằm lăn ngay ra đấy rồi chết. Bấy giờ tên Vi trở về báo với quan Lãnh sự tỉnh Yunnamfou rằng, tên Tsan cùng đến chỗ chứa bằng đồng với tên ấy để đi săn thì bị giặc bắn chết.

Khi quan thầy thuốc đến tận nơi khám nghiệm rồi thì quan Lãnh-sự xét ra là chính tên Vi lập mưu bắn chết tên Tsan, song hồi nó nhất định chối quanh không nhận lẽ gì cả.

Tên Vi chưa can án lần nào cả.

Tòa án Trường trị — Sáng hôm nay tòa án Trường-trị xử những việc sau này:

Cướp giật. — Tên Trần-văn-Thận phải phạt 2 năm tù về tội giật của một người đầm một cái ví trong đựng 8 đồng cùng một cái khăn chải mũi.

Ăn cắp. — Tên Nguyễn văn-Thiện phải phạt 6 tháng tù về tội ăn cắp cái gì ấy một đồng của một người con gái tên là Nguyễn-thị-Ba.

Tên Nguyễn văn-Đẹn phải phạt 1 năm tù về tội ăn cắp một cái áo của người hành khách trên xe lửa và hết hạn tù phải đi biệt xứ chung thân.

Thợ lừa bạn hàng. — Có một người tên là Đoàn-văn-Đạc mua gỗ sẵn thuê tên Huynh tên Bôn và tên Đem là thợ mộc đóng tủ. Khi mà cả thành giá rồi thì tủ thợ mộc lấy làm giấy nhận gỗ đem về làm mà lại vay trước 8 đồng, đến ngày hẹ đóng xong tủ, người chủ không thấy đưa lại, liền đến nhà tìm thì mới biết bọn ấy đã trốn đi đâu mất rồi. Người chủ đi trình Cảm được mấy hôm thì thấy tên Huỳnh đến khất và xin đi tìm hai tên kia để bắt đền và nói rằng hai tên ấy lấy cả tiền công gỗ. Song người chủ cứ đưa tên Huỳnh lên Cảm trình.

Tòa phạt tên Trương v Huỳnh 2 tháng tù và 25 quan. Tên Đen và tên Bốn còn trốn chưa bắt được.

Việc phán thân ở đường Thái-hà. — Tên Nguyễn-văn-Bính tức Hai Đính ở ngõ Phất-lộc, can việc chửa phán-thân ở trại Tân-kỳ về đường Ấp, sáng hôm nay xin thu tạm. Tòa xét ra không đáng nên cho tên ấy tại ngoại. Vậy Hai Đính cứ phải giam cho đến ngày tòa xử án. Con bạc hôm nay ra tòa xem cũng đông.

Việc giặc cướp tại Quảng-châu-loan. — Chính-phủ có lại cáo cho các báo-quan tin sau này:

Các việc trấn tiễu do quan cai-trị Krautheimer thổ-hiển hạt Quảng-châu-loan cùng với chính-phủ Trung hoa quân-đốc thật khéo thì nay đã được những điều kết quả rất hay.

Quan nguyên-soái Wong-Kiong đã bắt được tên tướng giặc By-xa và mấy đảng nữa xưa nay vẫn cướp ở miền ấy. Ngày 5 Février vừa rồi đã cho linh đem chúng xuống một chiếc tàu ở để giải đến quân-cảng Fou-moun.

Vậy những vùng quanh hạt Quảng-châu-loan nay đã trừ hết được những đảng giặc lớn rồi. Ở miền bên kia địa-giới thì xem ra cũng trừ được sạch cả. Như vậy người ta có thể mong rằng hạt Quảng-châu-loan từ nay sẽ được yên-ổn.

Tòa Đốc-lý. — Ông Ng văn-Lược, trước làm thông-phán tại phòng quan chánh Đông-pháp Thái-v-viện đã được thưởng thụ đệ nhị hạng kim khánh, được ít lâu M. Lược thuyên đi tổng-sự tại phủ Khám-sứ Trung-kỳ, sau ra làm việc tại tòa Đốc-lý thành-phố Hanoi. M. Lược là một người hiền lành đứng đắn, anh em bạn hữu ai cũng có bụng mến. Ông có xin nghỉ ít lâu, nay tại về sung chức cũ tại tòa Đốc lý.

Chết đuối. — Chiều hôm kia một bà lão là Ng-thị-Tích 83 tuổi ở một cái tàu khách ngã xuống sông Vân, chưa tìm thấy xác.

Ô-tô cháy. — Hồi 1 giờ đêm hôm kia, cái xe ô-tô của M. Đăng - Thu ở phố hàng Điếu không biết vì lẽ gì mà cháy. May lúc bấy giờ có những người làng diêng sang tắt được. Một người đẩy tớ M. Đặng-Thu đến chữa thì bị bỏng nặng ở tay và chân.

VIỆC BẮC-KỲ

HÀ-ĐÔNG

Ai tín. — Bản quán được tin buồn rằng bà cụ thân-mẫu ông Nguyễn-v-Phụng, quản khán bộ nhà thương Bảo-hộ, mới tạ thế tại làng Đan-hội, phủ Hoài-đức, tỉnh Hà-đông. Năm nay cụ hưởng thọ 85 tuổi. Nhà cụ từ đại đồng đường, con cháu đông lắm. Hồi 12 giờ trưa hôm nay đã làm lễ cất đám cụ tại cánh đồng làng ấy. Tang lễ rất trọng thể. Các thân-thích bạn hữu đi đưa đám rất đông.

Bản quán có lời chia buồn cùng quí quyến.

BẮC-NINH

Đỗ tên. — Đinh văn Hai, cháu đồng Dung-vị, huyện Tiên-du (Bắc-ninh) được phép đổi tên là Đinh-văn-Giai.

M. Nguyễn-văn-Hồ quán làng Phù-đổng tổng ấy, huyện Tiên-du (Bắc-ninh) được phép đổi tên là Nguyễn-v-Hưu.

SƠN-TÂY

Khỏi sai chung thân. — Tên Cao-duy-Nghi là một tên tướng cướp có tiếng ở vùng Hải-hậu phải bắt ngày nằm ngoài thì hôm thứ sáu 10 Février tòa Nam-án đã xét đến việc nó. Suốt một ngày hôm ấy, quan tòa hỏi chứng ta đến năm mươi người, mãi đến tối mới tuyên án xong. Tên Nghi phải khổ sai chung thân.

Tạu ruộng cũng chưa chắc. — Hôm 28 tháng chạp năm ngoái M. Chất ở tòa Sứ phát lương cho các sở bị mất 450 p. Tòa án xét ra tên *loong-toong* Dương-văn-Đạt ấn cắp thì đã bắt tổng giam. Nó thú nhận rằng có lấy món tiền ấy và đã tạu được một ít ruộng ở làng nó. Thế thì ông Chất chắc lại lấy lại được số tiền ấy vì tên Đạt tạu những 105p. ruộng và khám ở nhà nó còn thấy được 27 p. nữa.

BẮC-GIANG

Học-chính. Ông Nguyễn-thúc-Quỳnh, đốc-học Phủ lạng thương, nay đổi đi đốc-học Hải-dương.

Ông Quỳnh là người rất ngay thẳng từ lẽ. Mà nhất về đường giáo-dục, ông rất thông thạo tỉnh trường. Ông chuẩn-giáo tỉnh ta mới hơn một năm trời, mà cái sự ấn tín về đường học-vấn, thực đã rực rỡ ở trước mặt mọi người. Vậy nay ông đổi đi, ai nấy đều lấy làm tiếc.

Hôm thứ năm vừa rồi, ông từ giã Phủ lạng, đi chuyến xe lửa thứ hai. Các bạn đồng sự, các phụ-huynh học trò, các học-trò ra ga tiễn rất là đông đúc, ai nấy đều tỏ một lòng nhớ ông.

T. lai cảo.

HAIPHONG

KÍNH CÁO

Chúng tôi lấy làm đau đớn kính cáo các cụ, các ông, các bà, cùng thân-bằng cố hữu, biết cho rằng:

Phu-quân, thân-phụ, nhạc-phụ tôi-phụ chúng tôi là:

M. PHÙNG-BÁ-ĐỊNH

đã mệnh chung hồi 5 giờ rưỡi chiều hôm 12 Février tại phố Paris số nhà 55, Haiphong, hưởng thọ 68 tuổi.

Chúng tôi định đến ngày 14 Février tức là 18 ta, hồi 11 trưa cất đám và an táng tại chùa Dư-hàng

Vị-vong-nhân: Phạm thị Cô-tử: Phùng-bá-Nghĩa L'U.C.I. à Haiphong,
bá-Thịnh, L'U.C.I, à Haiphong,
bá-Quang, sở Brossard et Mopin.
bá-Tư, học-sinh.
Nữ-tử: thị Nhu.
Lễ-tử: Phùng-quốc-Bách, công-ty Garnier Nam-định.
Đích-tôn: Phùng-bá-Nhân, bá Thái, bá Lễ — thị Tin, thị Hòa, thị Hợp,
Ngoại-tôn: Phùng-thị-Đinh
Phùng-quốc-Nam.

Đồng gia quyến đồng bái.

THÁI-NGUYÊN

Dịch trâu bò. — Tại làng Lâu-bạ, châu Vũ-nhai, có dịch trâu bò, vậy trâu bò ở đó phải giữ gìn theo như điều lệ vệ-sinh đã định.

PHÚ-LÝ

Lấy trộm cả sắc thần. — Đêm mồng 2 Février, kẻ trộm vào làng Yên-phú tổng Cầm bồi, huyện Thanh-liêm, lấy mất ba đạo thần sắc, đến sáng làng mới biết thì trộm đã đi được bao giờ. — Đến ngày mồng 8 này, bọn ấy lại cướp giật của thị Tni một gánh gạo, một cái nồi đồng rồi xuống thuyền bơi chạy. Người mất của cứ theo thuyền kêu mãi, khi đến địa phận Bồng-lạng thì bọn chúng ấn thuyền lên bờ, thị Thi vào trường lý-trưởng làng ấy lập tức đến khám bắt được cả tang vật cùng hai đứa bắt lương, lại khám thấy cả ba đạo thần sắc đã nói ở trên, thật là may cho làng Yên-phú lắm. Dân làng đã đem giải trình quan huyện để cứu xét.

Một dịp làm giàu rất tốt. — Nhiều người có tiền không biết làm cách gì sinh lợi ra được, đi buôn còn lo lỗ vốn, làm ruộng còn e mất mùa, chứ đem tiền mua trái phiếu lần này không những là làm một việc nghĩa, mà lại là một cách kiếm lời muôn phần chắc chắn. Vậy bà con trong hàng tỉnh ai muốn làm giàu nên sắp tiền để mua quốc trái cho mau, chớ nên chậm trễ mà thêm hối hận về sau. Dịp là dịp tốt, lẽ nào ta chẳng bảo nhau.

NINH-BÌNH

Cháy. — Tối hôm thứ bảy 11 Février, vào hồi 9 giờ 30, dưới Cầu-lim (xóm bình khang) không biết bắt cẩn vì đâu nên phát hỏa, cháy mất 5, 6 nóc nhà. May sao chị em lại không cái nào việc gì sôi, người ta chữa mãi đến hơn một giờ mới tắt ngọn lửa.

Về việc chữa cháy này, có điều đáng khen, mà cũng có điều nên chê, trưởng cần nói ra đây để bà con được biết.

Nên khen là có mấy ông kia, lúc bấy giờ đang vui thú cùng chị em trong tập nhà họ, thấy cháy cứ việc điềm nhiên đứng nhìn: ông thì lấy cớ cầm mấu bật rựa mà cầu, ông thì đều bỏ tay thọc vào túi áo ba-đờ-xuy.

Một người chữa cháy lại cảo

(Xem trang thứ tư).

CHÍNH PHỦ TOÀN QUYỀN ĐÔNG PHÁP

Phát-hành 123.600 trái-phiếu, giá mỗi trái-phiếu là **50** đồng bạc

CÓ RÚT SỐ, TRÚNG ĐƯỢC TIỀN

CHẲNG LẮM LẮ TRONG BA MƯƠI NĂM SẼ HOÀN LẠI HẾT

GIÁ TIỀN PHÁT HÀNH MỖI PHIẾU LÀ 50 ĐỒNG

Cứ 123.600 trái-phiếu mỗi năm đều được dự bốn kỳ rút số. Mỗi kỳ rút số có những số được lĩnh tiền như sau này:

Kỳ rút số ngày 1er Juin và ngày 1er Décembre	
1 trái phiếu được hoàn lại bằng	10.000 đồng
1 trái-phiếu được hoàn lại bằng	1.000 đồng
12 trái phiếu được hoàn lại bằng	500 đồng
1.016 trái-phiếu được hoàn lại bằng	100 đồng

Kỳ rút số ngày 1er Mars và ngày 1er Septembre	
4 trái-phiếu được hoàn lại bằng	1.000 đồng
26 trái-phiếu được hoàn lại bằng	500 đồng
1.000 trái phiếu được hoàn lại bằng	100 đồng

Như vậy mỗi năm cả thảy có 4.120 trái-phiếu được hoàn lại bằng 471.200 đồng bạc mà trong số tiền hoàn lại ấy, có 2 lô là 10.000 đồng, 10 lô là 1.000 đồng và 76 lô 500 đồng.

Kỳ rút số thứ nhất định vào ngày 1er Juin 1922

Những trái-phiếu lĩnh trúng số, thì ngày hôm 15 tới sau ngày rút số được lĩnh tiền, mà số tiền ấy phải trừ tiền thuế theo như lệ thường còn bao nhiêu thì lĩnh tại các ngân-khố ở Đông-pháp.

Tiền mua trái-phiếu sẽ nhận từ ngày **1er đến ngày 20 Mars 1922** *tại tất cả các ngân-khố Đông pháp, tại các phòng giấy bưu-chính cụ thể, và tại tất cả các chi điểm của nhà Đại-pháp Hối-lý ngân-hàng, không phải mất thêm phí tổn gì cả, mà cũng không có hạn chế số tiền nhận đến bao nhiêu là cùng. Song các sở bưu-chính chỉ được thu số tiền mua phiếu đến bảy hay là kém gửi tiền 10 phiếu mà thôi.*

Chánh-phủ Toàn-quyền Đông-pháp được quyền giảm bớt số phiếu đến mua.

Mùa 10 trái phiếu hay ít hơn 10 trái phiếu thì phải nộp tiền ngay tức số; còn những số trái-phiếu mua ngoài còi số mười phiếu, thì lúc đến mua phiếu phải nộp một phần chia năm giá tiền, nghĩa là mỗi một phiếu phải nộp ngay 10 đồng, còn thiếu lại bao nhiêu thì chậm lắm là lúc nhận giấy trái đơn nhất định phải nộp nốt.

Những trái đơn nhất định sẽ giao cho các nhà mua phiếu ngay lúc hết hạn mua phiếu và trước ngày rút số kỳ đầu.

Mũ áo đại thảo

Ở hiệu ảnh **TUYẾT-KỲ** *số nhà 13 Rue de la Citadelle Hanoi mới có mũ áo đại thảo mới may sẵn.*

Các quan mới bổ hay đi nơi lạ **11** *lần*

Thiếu dịp nào các ngài nên nhân trước phục để ảnh làm kỷ-niệm thì ở các hiệu bán ảnh đã có sẵn mũ áo cũ mũ, mũng cân, đai mới tinh hảo, từ bát cứu phẩm trở lên. Nhưng thiết tưởng khỏi phiền hà các ngài phải mang mũ áo nhà lại.

Vậy bản hiệu mong vẳng các ngài sẽ chiếu cố cho.

Kính cáo,
TUYẾT-KỲ.

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thường thọ thụ đặc bằng Bác-sĩ Y-khoa tại Đại-học-đường Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại khoa-viện Tenon, Pau, Rabaté, Casablanca Port-Saïd (Ai cập) Huế

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Phòng thăm bệnh tại **ĐƯỜNG GIA-LONG, 37.**

KHÁM BỆNH: Các 3 đồng một lần

3018

CÁC CUỘC ĐI XEM

SĂN-NHIÊN

Tối thứ hai:

KIỀM THỦY PHỤNG TIÊN

Tích này phần nhiều là nhời trò của hát lối cổ của nhà nghề.

Tối thứ ba:

CAO-TẦN KÉN RỂ

Người xấu muốn lấy vợ đẹp, mượn người đi làm rể hộ, mà thành xôi hỏng bỏng không.

CINÉMA PALACE

(Nhà chiếu bóng lớn phố Paul-Bert)

Tuần lễ từ thứ 7 đến thứ ba 14 Février 1922

Ba buổi hàng ngày thứ năm và chủ nhật, chớp lúc 5 giờ chiều, thứ bảy chớp 5 g. 30

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »

Các việc lớn trong thế giới

FAN-FAN

Đoạn thứ 1, 2, 3, 4 và 5

Trích ở trong « THIÊN PHƯƠNG DẠ ĐÀM giải cả thảy 5 đoạn. Cảnh rất đẹp của M. Bernard Mac Cauvelle trông

Những vai đóng trò điều mặc áo lối Nhật-Bản rất là sang trọng

NHỮNG CỦA CẢI CỦ BỜ

Hài kịch rất ý-tứ chia làm hai đoạn

Tuần lễ sau sẽ chiếu tích:

SỰ GIAN-NAN CỦA SỐ PHẬN

KÍNH-CÁO

Xin các qui-khách bằng lòng chịu đợi một lát nữa rồi bản-quán mới có thể chớp được bài hồ 11 nó là tích « NGƯỜI BA MẶT »; song xin cả chốc cho nhau, bản-quán có thể chớp được thì bản-quán sẽ chớp ngay. Vậy có lời để các qui khách lượng tình.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng các bạch cáo bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ ra lầm ra điều gì được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài lần sau đã có lòng chiếu-cố đến bản hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Bổ Montès số đứng-bổ ba chuông mà ở ngay giữa phố Trùng-hiên, số nhà 84 Hanoi.

(Nay kính)

Dr. Montès

Le Gérant Tuat Robert

Digitized by the Internet Archive in 2011 with funding from Kahle/Austin Foundation. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC KINH-ĐÔ

Đại-hiền thuyền chuyển. — M. Gaide, quan thầy thuốc chánh chữa sở Y-tế tại Huế về Qui-quốc nghỉ đã khởi trình sáng hôm 6 Février 1922.

M. Meslin đến thay chức ấy. — M. Meslin nguyên quan từ thầy thuốc chữa sự sở Y-tế Thanh-hóa.

Cần nhắm lưỡi mà chết. — Tại xóm B. L. phía đông gần Kinh-đô có nhà ông kia ở trong vườn thường trồng thêm cây buỳnh-tinh tây để lọc bột; thứ buỳnh tinh ấy, cả nó bằng cỡ tay trẻ con mà dài trước vài gang, chất nó mềm mà ròn, luộc chín ăn cũng như ăn khoai ăn sắn vậy.

Một hôm nấu buỳnh tinh cho đứa trẻ con ăn, một thằng nhỏ chừng 2 tuổi ăn thứ củ ấy chẳng biết thế nào mà trong khi ăn nó cắn nhằm lưỡi nó đứt lưỡi mà chết. Sự rủi ro ấy chẳng ai ngờ đến nơi mà cũng chẳng ai rõ là vì thế nào mà đến nỗi nó cắn đứt lưỡi nó, tưởng rằng chẳng phải nó cắn lưỡi nó nhưng chỉ vì đứa giữ nó vô ý để cho nó cầm dao cắt củ huỳnh tinh mà nó dại không biết vứt củ củ vừa đứt vào mồm rồi vô ý mà phạm nhằm lưỡi thời phải. Vậy phàm sự ăn uống của trẻ con thời phải nên cẩn thận cho lắm mới được, trong một năm chẳng hiếm gì đứa trẻ con hoặc ăn lầm nhằm quả độc mà phải đau ốm hoặc khi hóc xương nghẹn bánh mà phải chết, sự thiệt thòi nỗi thương mà cái trách nhiệm ấy toàn ở tại những kẻ làm cha mẹ không biết bảo dưỡng, thật là nên bàn tâm lắm vậy.

Làm thế nào cho tiệt ? — Một nhà lính kia, quan sai đem 15 p. đi mua một con bò về ăn mừng, chủ đi ngang làng Vỹ-giã gặp lũ bài ba con bồ liền ra đoán. La gì các chú lính trong cái não chải đã thường chữa sẵn cái thú vị đồ-bác, vì trong khi bầu hạ thường thấy sông kia sông nọ tiền trăm bạc nghìn mà nào có dám đợ tay vào, nay trong lưng đã sẵn tiền mà sông bạc lại bày cạnh bên đường, thời cái thú-vị đồ bác kia nó tuôn vào như thác đổ, trước còn đặt 5,7 bào, lần đến một đôi ba bốn đồng, một hồi lâu thì con bò của chủ định mua đã chui vào túi lũ điếm ấy. Thế mà chưa chịn thôi, cốt toan bán áo thế khăn mà đánh nữa, may sao có người thấy thế mà bắt lũ điếm ấy phải trả tiền lại, nhưng cũng lắm phỏi cực sáng xế tai mới lấy được một phần nửa con bò. Ghê gớm thay ! biết ngày nào trừ hết thói cờ bạc cho tiệt bây giờ.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Dường-quan thuyên chuyển. — Mới có Chỉ-dụ bổ quan Tôn-thất-Trạm hiệp-tá đại-học-sĩ, lãnh tổng-đốc Thanh-hóa, về Tôn-nhân-phủ.

Quan Ưng-Đỉnh, tham-tri bộ Hình, giá hàm thượng-thư, thăng thụ tổng-đốc tỉnh Thanh-hóa.

Quan Hoàng-Kiêm, bố-chánh tỉnh Thanh-hóa cải bổ bố-chánh thủ-hiến tỉnh Quảng-bình.

Quan Đinh xuân-Trạc, án-sát tỉnh Hà tĩnh, thăng bổ bố-chánh tỉnh Thanh-hóa, thay cho quan Hoàng-Kiêm.

Được tin này, khắp trong tỉnh hạt ai cũng đều lấy làm tiếc quan điệp và quan bố, hỏi cách cai-trị của các ngài thật là công minh chính trực, dân sự được nhờ ; còn cách giao thiệp thì các ngài thật là nhã nhặn ôn tồn, vì thế nên trong lúc khứ lưu này, ai cũng đều mến tiếc mà lại vui mừng các ngài được cao thăng. Còn một điều đáng mừng nữa là quan Đinh-xuân-Trạc về thay quan Hoàng-Kiêm, ngài cũng là một vị phác-tính đã từng lịch lị tỉnh này lâu năm, nay ngài lại được ơn trên trùng lai kiến tiết tỉnh nhà, thì ai đó đều mừng rỡ, trong lòng chờ xem chính mới, mà mong gội nhuần đức nhân.

MỚI SANG, MỚI SANG

Qui khách nên viết giấy về Hiệu **NAM-THỊNH**, số 6, phố Hàng Ngang, Hanoi *mà lấy giá nàng. Bản-hiệu mới nhận được nhiều thứ laine may complets và pardessus, satin, cachemire, cùng các thứ hàng lắm khác, không kể xiết. Bản-hiệu xin tinh hầu các Ngài một giá đặc biệt.*

MUA BUÔN SẼ CÓ GIÁ RIÊNG 2021

SỞ ĐẮC-ĐIỂN TỰ

14, phố hàng Cỏ, Hanoi

Mới in xong :

Quyển ĐẮC-ĐIỂN-THÀNH-TRƯƠNG

Của ông Nguyễn-Cảnh.

Trốc đia 45 sư soạn

Bắt cứ ích cho nhà làm ruộng

Giá 0$20, hàng sách nào cũng có bán 2188

HIỆU BẢO-CHẾ VÀ LỤC-HỢP

CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM

Ed. MONTÈS

Quan Bảo-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 54

HÓA-HỌC CHẤT
và các thứ thuốc bảo-chế

THUỐC ĐAU MẮT
Hiệu BONNET-CARD, trị các thứ đau mắt

THUỐC SOLUTION R. của ông HOLBÉ để chữa 4 phiền
SOLUTION R. HOLBÉ
2 $ 50 một chai

Thuốc hiệu này có nhiều đoàn chước mạo phải đề đem giả Bản-hiệu người Pháp thì miễn có chữ mua được.

Gouttes « METHARSINATE »
1 $ 00 một lọ

Thuốc bổ máu, làm thuốc bổ thần kinh, làm mạnh gân sức, chữa bệnh lậu, bệnh tim, bệnh thận, bệnh bàng quang, bệnh đường tiểu, bệnh đàn bà.

Gouttes « VIRGINIE »
1 $ 00 một lọ

Trị những bệnh đàn bà như : Kinh nguyệt không đều, hay bị khí hành kinh đau đớn mình mẩy, như đau bụng, yếu eo, uống thuốc này đi một vài lần thì trong mình đỡ đau hẳn.

Máy thứ bán-hiệu hay bán :
Các thứ thuốc nước dùng lọ khi đi tiêm vào đa như thuốc bổ CACODYLATE DE SOUDE
Thuốc tiêm gọi là 0$14, *trị bệnh Giang-mai*
THUỐC-NƯỚC SIROP PECTORAL *thác cô, ho mãi.*
Thuốc lạo chí người lớn dùng được thời.

Thuốc hiệu hiệu MONTÈS
thuốc nước : 2 $ 00 lọ 20 viên
thuốc bột : 2 $ 00 một chai.
Chữa các chứng lên : chẳng kì mới hay cũ : uống thuốc nhiều mười ngày thì khỏi hẳn. Thuốc này đã chữa được số số người phải bệnh lậu.

ĐỒ BUỘC THUỐC
ĐỒ DÙNG ĐỂ THÍ-NGHIỆM HÓA-HỌC
ĐỒ MÔ-SE
Kính-hiển, đồ-hiển, thuốc-hiển hiệu LUMIÈRE và JOUGLA và giấy-hiển, thuốc *Citrate* và thuốc *Bromure*
Bán cuộn và bán bao nhiêu
Bán cất và bán lẻ
« THUỐC DẺ »
0$50 một chai 1/4 lít(1)
Trị bệnh phong mai, bệnh lậu, bệnh đau bụng, bệnh thuốc lưu rất thì nên dùng thuốc này cho tiệt nọc! Dùng thuốc khác rồi cũng còn phải dùng thuốc này thì mới chắc khỏi hẳn được ! Thuốc này rất hay, rất gọi : chỉ dùng một vài chai là đủ cho sinh dục, lợi lộ tức cho người có bệnh.
Muốn dùng thuốc này trong mùi thuốc gian mới chai kẻo lầm. Giá mỗi 2 $ 00 một chai.

NỘI PHÁP-THƯƠNG VẤN-TẢI

Số 7, cạnh trường Y-viện

CÓ BÁN : Hai cái nhà thật rộng kiểu mới, số 29, phố Ngọc-thanh định giá . . . . . 2.500 $ 00

CHO THUÊ : Một khu đất rộng 2.046 thước vuông ở đường Schillot.

Hội ấy lại chuyên trị đã lâu năm về nghề đóng xe rất tinh xảo. Hiện nay mới có thêm được nhiều kiểu tuyệt đẹp và thanh nhã. Ngoại nào cũng có giấy cam-đoan chắc chắn.

Ai muốn mua gấp tháng hay thuê tạm xin đến đó mà hỏi. Có bán đủ cả các vật dụng làm xe và tính giá riêng cho các hiệu buôn lại. 2005

Nhà Bán đồ « TÂM-TÂM »
Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

SOCIÉTÉ ASIATIQUE D'IMPORT ET D'EXPORT

Số 21, Rue Jules Ferry, à Haïphong

CÓ BÁN : Vải, đạ, len, rượu vang, rượu sâm banh, rượu cốt nhắc, các thứ đồ hộp, vân vân.

Ai muốn hỏi giá, hiệu ấy sẽ cắn lòng trả lời có số giới nghị các mặt hàng đi. 2079

NGUYỄN-HỮU-THU DIT SEN

HAIPHONG

CÁC ĐƯỜNG TÀU CHẠY SÔNG, BIỂN :

Tàu BẢO-THẠCH (JADE) chạy Hải-phòng, Nam-hải, Bắc-hải, Hongkong
tàu GIÁO-CHỈ chạy Hải-phòng, Nam-định
tàu ĐỒNG-LỢI chạy Hải-phòng Nam-định.
tàu TÂN-ĐỆ chạy Phả-lại (Sept Pagodes . Lâm.
tàu CÁT-TƯỜNG chạy Hải-phòng Kiến an.
tàu CHAMPAGNE chạy Hải-phòng Hongay.
tàu ĐỆ-ĐỆ chạy Hải-phòng, Hải dương.

Những hàng hóa thì phải xếp xuống tàu một giờ trước khi tàu khởi-hành
Ai cần điều gì xin hỏi tổng cục tại Hải-phòng
Phố Bonnal số 61 — Phố Tourane số 9
TÉLÉPHONE N° 881 2011

CAFÉ, RESTAURANT HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán lại phố hàng Trống, số 36 ngay cửa Nhà-Thờ
Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 65 cũng phố ấy.

Đủ các cách tiện-lợi và lịch-sự theo lối ăn ở của người Âu-châu.

Bản-sạn thừa tiếp các qui-khách Tây-Âu và Đông-Á cũng một cách bình-đẳng, mà lại để tùy ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Có xe Ô-TÔ cho các qui-khách đi giờ, hoặc đi các tỉnh
Giây nói số : 280 — hoặc số : 150
Phụ-quán cũng có giây nói trực tiếp với chính-quán 2010

BẠCH-THÁI-BƯỞI

CÔNG-TY

HANG TAU SÔNG BIỂN

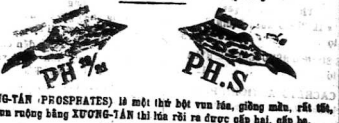
TÀU CHẠY PHIÊN khắp các ngọn sông Bắc-kỳ :
TÀU CHẠY VEN BIỂN Bắc-kỳ và Trung-kỳ ;
TÀU CHO THUÊ cả chuyến :
TÀU HẢI THUYỀN và sà-lan :

Bản-ty cũng có bao cả hàng hóa xuất-cảng nhập-cảng

Ai cần điều gì xin hỏi tổng-cục tại Haïphong và các phân-ty tại Nam-định, Hanoi, Tuyên quang, Việt-trì và Bến-thủy 2006

SOCIÉTÉ DES PHOSPHATES DU TONKIN

133, Avenue Paul Doumer à Haïphong

XƯƠNG-TÂN (PHOSPHATES) là một thứ bột vun lúa, giống mầu, rất tốt, Vun ruộng bằng XƯƠNG-TÂN thì lúa rất ra được gấp hai, gấp ba.

Hội chúng tôi tỉnh nào cũng có người đứng ĐẠI-BIỂU

Ai muốn hỏi hay gì, xin cứ gửi giấy cho chúng tôi tại Haïphong, 133, Avenue Paul Doumer (Phố Cầu-Đất).

Chúng tôi bán giá như sau này, hàng lấy tại nhà-máy ở Haïphong
23 $ 00 một tấn PH. 19/21. Thứ bột để vun ruộng chua.
32 . 00 một tấn PH. S Thứ bột này thông dụng cả ruộng chua, ruộng ngọt. 2020

Kỳ 1

TÁI-SINH-DUYÊN

(Sự-tích Mạnh-lệ-quân)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC *dịch thuật*

HỒI THỨ I

Đời vua *Thế-tổ* nhà *Nguyên*, bấy giờ *Ngọc-hoàng thượng-đế* mở tiệc bàn-đào. Mà sáng hôm ấy, *Chấp-phất-nữ* đang rạo chơi ở trên *Linh tiêu-bảo-điện*, bỗng có *Đông-đẩu-tinh-quân* đến, *Chấp-phất-nữ* trông thấy *Đông-đẩu-tinh-quân* mặt ngọc khôi ngô, mắt sao lòng lánh, sinh lòng yêu mến, liền tủm-tỉm cười.

Đông-đẩu-tinh-quân thấy *Chấp-phất-nữ* nhan sắc xinh đẹp, cũng ngảnh nhìn mà bảo rằng :

— Nếu tiên-cô có lòng như vậy thì hai ta cùng dẫn thai xuống trần một phen, tiên-cô nghĩ thế nào ?

Chấp phất-nữ lại tủm-tỉm cười mà đáp rằng :

— Bần-đạo cũng muốn như vậy. Sự nhân duyên này chẳng qua bởi tự ý trời.

Phần hương-nữ ở đâu vừa đến, trông thấy hai người đang dắt tay nhau cười nói, cũng xúc động lòng trần mà đáp rằng :

— Đôi này tất có tình ý gì đây, làm cho kẻ khác phải ghen tị.

Chấp phất nữ vẫn là bạn thân với *Phần-hương-nữ*, liền cầm lấy tay rồi cười mà đáp rằng :

— Chúng tôi muốn dẫn thai xuống trần để kết làm phu-phụ. Hay là đợi hữu cùng xuống trần một thể, rồi chị em ta cùng thờ *Đông-đẩu-tinh-quân*. phỏng có nên chăng.

Phần-hương-nữ nói :

— Nếu chị có lòng tử-tế thì em xin làm thiếp.

Đông-đẩu-tinh-quân mừng-rỡ mà rằng :

— Hai tiên-cô có lòng quá thương như thế thì còn nói gì nữa.

Nói xong cùng nhau cả cười. Bỗng có một người ở phía sau lưng vỗ vai *Chấp phất-nữ* và *Phần-hương-nữ* mà quát to lên rằng :

— Thiên-đình không phải là chỗ để cho các người đùa bỡn nhau, tôi quyết phải tâu với đức *Ngọc-hoàng* trị tội.

Ba người kinh hãi mặt tái mét đi, ngảnh đầu trông lại thì thấy *Bình-khuê-nữ* là một vị tiên-cô hầu gái đức *Ngọc-hoàng*.

Đông-đẩu-tinh-quân vội hỏi :

— Đạo-hữu chẳng làm đình tâu phật đấy à ?

Bình-Khuê-nữ cười mà bảo rằng :

— Bần-đạo vốn có lòng yêu-mến ngài đã lâu, nếu được theo sau hai chị đây thì còn gì vui hơn nữa, khi nào dám tiết lộ.

Đông-đẩu-tinh-quân mừng rỡ, mới nói rõ cái việc định đầu thai xuống trần cho *Bình-khuê-nữ* nghe, và rủ cùng đầu-thai xuống trần một thể. *Bình-khuê nữ* nói :

— Hai chị đã định thế-vị rồi thì tôi đây xin lấy lẽ thứ ba cũng được.

Chấp-phất-nữ và *Phần-hương-nữ* đồng thanh mà đáp rằng :

— Không khi nào chúng tôi dám phân-biệt cả lẽ.

Bình-khuê-nữ nói :

— Phép phải như thế mới được ! nhưng thôi, chớ nên nói nhiều, kẻo đến tai đức *Ngọc-hoàng*, lại bị quở-trách.

Nói xong, mỗi người tan đi một ngả. Một lúc nữa *Ngọc-hoàng* ngự ra chính điện, khách thần đều vào lạy mừng, bỗng có một vị tiên-gia ở trước sân mà tâu rằng ;

— Hạ thần đây là Tả-sứ-tinh-quan, phàm có kẻ nào trái phép, tôi phải cứ tâu, không dám ẩn-nặc. Vừa rồi *Đông-đẩu-tinh-quân* và *Chấp-phất-nữ* có đùa-nghe cùng nhau muốn đầu thai xuống trần để kết làm phu-phụ. Lại có *Phần-hương nữ* và *Bình-khuê-nữ* cũng xin theo xuống trần để làm tiểu tình. Việc này là một việc dâm-ô, vậy kẻ hạ-thần xin cứ thực tâu bày để lượng trên chỉ-phán.

Đức *Ngọc-hoàng* không bằng lòng mà phán rằng :

Mọi khi các tiên bị giáng xuống trần, thường được phó quí thọ-trường, khi về thượng-giới, lại thành chính-quả. Từ nay hễ ai bị giáng, tất phải bắt chịu trăm đường cực-khổ, có giữ được trung hiếu tiết nghĩa kiêm toàn, mai sau mới cho trở về thượng-giới, nếu không thì lại phải sa xuống địa-ngục.

Đức *Ngọc-hoàng* truyền sai *Thái-bạch-tinh-quân* tra sổ xem trần-gian nhà nào tích-thiện thì cho *Đông-đẩu-tinh-quân* cùng mấy vị tiên-cô kia đầu thai xuống, mà bắt phải chịu trăm đường cực-khổ.

Thái-bạch-tinh-quân tra sổ rồi tâu rằng :

— Hiện nay có quan ngự-sử-nhà *Nguyên* tên gọi *Hoàng-phủ-kinh* đã mấy đời tích thiện, nhưng số định 15 năm nữa sẽ có tai-vạ, phải lìa cửa nát nhà trong 3 năm, rồi sau mới được đoàn-tụ. *Phần-hương-nữ* đầu-thai làm con gái *Hoàng-phủ-kinh*, tức là chị ruột *Đông-đẩu-tinh-quân*, nhưng vì thời-kỳ ngắn quá, vậy phải cho hai chị em sinh đôi, mới kịp được cái thời-kỳ nối ngôi chính-cung hoàng hậu.

Lại nói chuyện trong triều vua *Thế-tổ* nhà *Nguyên* ở hạ-giới bấy giờ có một vị trung-lương đại thần, họ là *Hoàng-phủ*, tên là *Kinh*, tên tự là *Đình-xan*. *Hoàng-phủ-kinh* một tư tài lỗi, mồi độ nhà ban, cưỡi ngựa bắn cung, sức khỏe vô địch, thật là một bậc văn võ toàn tài. Nguyên người ở huyện *Giang-lăng*, năm 18 tuổi, thi đỗ võ-trạng-nguyên ; Năm 19 tuổi, phụng mệnh đi danh bắc-phiên ; đến năm 20 tuổi, các thắng hồi triều, *Nguyên Thế tổ* mừng-rỡ, gả phong cho làm Kinh-dinh binh-mã đại-nguyên soái.

Hoàng-phủ-kinh kết duyên với *Doãn-thị*, tuổi-tác thoả đã được 5 năm, mà chưa sinh-sản chi cả. Một hôm, bà vợ-cả đang ngồi tro chuyện. *Doãn-thị* nói :

— Ta từ kết duyên cùng nhau, đã 5 năm nay mà chưa sinh-sản chi cả, chắc là tại tôi kui-huyết say-sưa, cho nên khó thụ-thai, phu-quân nên lấy thêm một người tiểu-thiếp để cầu lấy qui-tử.

Hoàng-phủ-kinh cười mà đáp lại rằng :

— Cái lòng qui hóa của phu-nhân ấy, tôi rất lấy làm cảm tạ. Nhưng sự sinh-sản chẳng qua cũng bởi số-mệnh, thường chỉ ta còn đang trai-trẻ, lo gì mà phải nói đến việc thứ-thiếp.

(Còn nữa)

Gérant : Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn